



## Raadsinformatiebrief

29 oktober 2019

---

Geachte raadsleden,

Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de actuele ontwikkelingen van het project Windenergie Parkstad-Zuid. Dit project maakt onderdeel uit van de uitvoering van Parkstad Limburg EnergieTransitie (PALET). U heeft eerder al op 9 juli jongstleden een eerste informatiebrief over dit project ontvangen.

### Windenergie Parkstad-Zuid onderdeel van uitvoering PALET-beleid

In 2015 hebben de gemeenteraden in Parkstad Limburg unaniem het PALET-beleid vastgesteld. Met PALET beschikken de gemeenten over een gezamenlijke richting om regie te kunnen nemen in de energietransitie in de regio, met nadrukkelijke aandacht voor de ruimtelijke inpassing, maatschappelijk draagvlak en de economische potentie. Als uitwerking van PALET is het Regionaal Afwegingskader Grootschalige Energieopwekking (RAK) geformuleerd. Hierin hebben de gemeenten gezamenlijke uitgangspunten en voorwaarden geformuleerd waaraan (grootschalige) duurzame energieprojecten moeten voldoen. De lange termijn ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn, is vertaald in een uitvoeringsprogramma om via concrete projecten in 2020 circa 8% van de 2040-doelstellingen te hebben bereikt. Voor een verdere toelichting op het PALET-beleid en de uitvoering hiervan, verwijzen wij naar de eerder genoemde raadsinformatiebrief van 9 juli jl..

Het project windenergie Parkstad-Zuid is een van de projecten om de benoemde doelstellingen te behalen. In dit project trekken de gemeenten Heerlen, Kerkrade en Simpelveld samen op om de mogelijkheden voor windenergie in Parkstad-Zuid te verkennen. Er wordt gezamenlijk opgetrokken vanwege het gemeentelijk overstijgende karakter, zowel ruimtelijk als wat betreft direct belanghebbenden.

### Plan van aanpak vastgesteld

Om de juiste stappen te zetten in het project windenergie Parkstad-Zuid, is er een plan van aanpak gemaakt over hoe de drie gemeenten gezamenlijk één of meerdere windenergie locaties kunnen bepalen en realiseren. Het plan van aanpak is vastgesteld door de drie colleges van b en w .

In het plan van aanpak komen de volgende onderdelen aan bod:

- Bestuurlijke afspraken. De drie gemeenten maken samen afspraken om tot een goede afstemming en uitvoering te komen. Uitgangspunten worden vastgesteld, er worden samenwerkingsafspraken gemaakt en er moet een keuze worden gemaakt over welke rol de gemeenten willen aannemen. Er komt een samenwerkingsovereenkomst waar zaken in worden vastgelegd.
- Ruimtelijke inpassing. Voor het bepalen van een of meer kansrijke locaties wordt onder andere rekening gehouden met de effecten op geluid, slagschaduw, veiligheid en natuur. De realisatie van windenergie kan daarnaast niet los worden gezien van andere processen zoals het opstellen van de Regionale Energie Strategie (RES) Zuid-Limburg (waarin de regio dient aan te geven op welke wijze invulling wordt gegeven aan het Klimaatakkoord), een

omgevingsvisie en een omgevingsplan. Ook met de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS), bedoeld om de uitstoot van stikstof in Nederland terug te dringen, wordt rekening gehouden.

- Procesparticipatie. Een belangrijk uitgangspunt is dat het project zo wordt ingericht dat het door zo veel mogelijk betrokkenen wordt gedragen. Als fundament hiervoor maken de drie gemeenten gezamenlijk een omgevingsanalyse- en strategie. Gedurende het proces zullen meerdere overlegmomenten met de omgeving worden georganiseerd.
- Communicatie. Op basis van een communicatieplan wordt ingezet op een hoog participatieniveau van de burgers en andere belanghebbenden. Doel van de inzet van communicatie is om een positieve houding te creëren, mensen uit te nodigen om mee te denken over de locatiekeuze en voorwaarden én om inwoners te stimuleren om te participeren in een windenergieproject.

Het plan van aanpak is vastgesteld door de colleges van b&w en is als bijlage aan deze raadsinformatiebrief toegevoegd.

#### Startbijeenkomst op 25 november

Inwoners uit de gemeente Heerlen, Kerkrade en Simpelveld ontvangen in de week van 11 november een uitnodiging voor een startbijeenkomst op maandag 25 november. Tijdens deze bijeenkomst informeren we de aanwezigen over wat het project windenergie Parkstad-Zuid inhoudt, over noodzaak, welke uitgangspunten voor de gemeenten van belang zijn en hoe het bijdraagt aan overkoepelende ambities. We vinden het daarbij belangrijk dat mensen met ons mee gaan denken en doen. In de communicatie vooraf en tijdens de bijeenkomst zullen we hier aandacht aan besteden.

Wij houden u op de hoogte over de uitkomsten van de startbijeenkomst en de vervolgstappen.

Hoogachtend,

Charles Claessens, wethouder gemeente Heerlen  
Dion Schneider, wethouder gemeente Kerkrade  
Wiel Schlijpen, wethouder gemeente Simpelveld

Bijlage: Plan van aanpak Windenergie Parkstad-Zuid

## Plan van aanpak Windenergie Parkstad-Zuid



*“In 2040 zijn de Parkstad-gemeenten energieneutraal, dat is het doel! Om dit te bereiken is naast het beperken van energieverbruik ook het opwekken van duurzame energie nodig. Een samenwerking tussen inwoners, overheden, bedrijven en instellingen vormt de basis voor succes. Of het nu gaat om grootschalige- of kleinschalige energieopwekking, maximale burgerparticipatie en deling van opbrengsten staan centraal. Ook is het belangrijk dat initiatiefnemers samen met de omgeving projecten landschappelijk verantwoord inpassen.”*

## Inhoudsopgave

1. Aanleiding.....	3
2. Context.....	3
3. Doel.....	3
4. Aanpak.....	4
5. Bestuurlijke afspraken.....	4
6. Ruimtelijk inpassen.....	5
7. Procesparticipatie.....	5
8. Communicatie.....	6
9. Planning.....	7
10. Organisatie.....	8
Bijlage.....	10

## 1. Aanleiding

De gemeente Heerlen, Kerkrade en Simpelveld hebben besloten om in gezamenlijkheid de mogelijkheden voor windenergie in Parkstad-Zuid te gaan verkennen vanwege het gemeente overstijgende karakter, zowel ruimtelijk als wat betreft direct belanghebbenden. Dit besluit is in juni 2019 door de colleges B&W van de drie gemeenten genomen en met een raadsinformatiebrief kenbaar gemaakt aan de gemeenteraden.

In dit plan van aanpak staat beschreven hoe de drie gemeenten gezamenlijk één of meerdere windenergie locaties gaan aanwijzen en hierover realisatie afspraken gaan maken.

## 2. Context

Parkstad Limburg heeft de ambitie om in 2040 energieneutraal te zijn en heeft met PALET 2.0 en 3.0 de kaders voor de energietransitie in de regio stevig verankerd en een eerste stap gezet richting de uitvoering. Ook het Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie (RES) dagen gemeenten uit om locaties voor opwek van duurzame energie aan te geven en te realiseren. De opwek van windenergie is een belangrijk onderdeel van deze energietransitie. Parkstad Limburg zet in op een bundeling van de krachten en coördinatie waar het gaat om realisatie van windturbines via de inzet van een regionale windcoördinator.

De regionale windcoördinator heeft in overleg met de gemeenten verkend of er intenties zijn om windenergie te realiseren. Het college van B&W van de gemeente Heerlen wenst de mogelijkheden voor windenergie, samen met de omgeving waaronder inwoners en de buurgemeenten, te verkennen. Dit betreft onder meer Heerlen-Zuid. De gemeenteraad van Simpelveld heeft het college van B&W aldaar in het kader van het RAK opdracht gegeven tot het verkennen van de mogelijkheid van een of meerdere zoekgebieden. Ook in Kerkrade wordt gezocht naar Kansrijke locaties in opdracht van B&W.

## 3. Doel

Het doel van dit plan van aanpak is om gezamenlijk te komen tot finale besluitvorming voor het realiseren van een aantal windturbines in Parkstad-Zuid (zie bijlage voor gebiedsafbakening) om zodoende bij te dragen aan de opgave voor een energieneutraal Parkstad Limburg in 2040.

## 4. Aanpak

Voor het succesvol realiseren van windenergie is samenwerking tussen de drie gemeenten belangrijk om:

1. **Bestuurlijke** afspraken te maken over realiseren van de opgave, betrekken omwonenden, samen optrekken in de besluitvorming die in de diverse gemeenten zal plaatsvinden;
2. tot een afgewogen **ruimtelijke** inpassing te komen van de initiatieven;
3. de omgeving zo goed mogelijk te betrekken en **participatie** te organiseren;
4. eenduidige **communicatie** en beleidslijn richting omgeving en initiatiefnemers te organiseren.

In dit plan van aanpak staat beschreven hoe bovenstaande onderwerpen worden opgepakt. De kunst is deze zo goed mogelijk te stroomlijnen met de eigen gemeentelijke processen en daarmee voortgang in het project te stimuleren in plaats van af te remmen. Regelmatige afstemming wordt daarom georganiseerd, zie paragraaf 5.

## 5. Bestuurlijke afspraken

De drie gemeenten maken samen afspraken om tot een goede afstemming en uitvoering te komen. Dit betekent onder meer :

- dat de uitgangspunten worden vastgelegd zoals: een integrale benadering op het gebied van communicatie en bestuurlijke besluitvorming , één zoekgebied voor de drie gemeenten, te weten Parkstad-Zuid (zie kaart bijlage 1);
- dat er samenwerkingsafspraken worden gemaakt over de verdeling van de opgave en participatiemogelijkheden voor de omgeving alsmede over de financiële aspecten conform het RAK (zoals het profijtbeginsel). Daarnaast worden afspraken gemaakt over proces en procedures;
- ook moeten er keuzes worden gemaakt over welke rol de gemeenten binnen het proces voor de realisatie van windenergie gaan nemen. De gemeenten geven immers richting aan de keuzes voor kansrijke locaties en de wijze waarop deze ontwikkeld worden. De gemeenten kunnen hierin een van onderstaande rollen aannemen:
  - o Ontwikkelaar
  - o Investeerder
  - o Concessiegever
  - o Actieve facilitator
- dus ook het selecteren van partners dient in overleg te gebeuren.

Bovenstaande wordt onder meer vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Deze zal in concept aan de drie colleges van B&W worden voorgelegd, gelijktijdig met de presentatie van de uitkomsten van de ontwerpstudio's.

Bovengenoemde overeenkomst voorziet ook in de situatie dat er in een gemeente geen windturbine kan worden gerealiseerd. Ondanks dat de drie gemeenten afspreken dit traject gezamenlijk te doorlopen, bestaat de kans dat niet in elke gemeente windturbines gerealiseerd kunnen worden. Ook in dat geval trekken de gemeenten met elkaar op, aangezien de invloed van windturbines verder

reikt dan de gemeente grenzen. Daarnaast is in de gemeenten Kerkrade en Heerlen ook buiten Parkstad-Zuid mogelijk ruimte voor het realiseren van windenergie.

De ontwikkeling van die locaties kan parallel lopen met ontwikkelingen in Parkstad-Zuid of er op volgen. Vanaf het begin in Parkstad-Zuid zullen de gemeenten hier eenduidig over communiceren en de omgeving op een eerlijke manier informeren.

## 6. Ruimtelijk inpassen

De realisatie van windenergie maar ook grootschalige zonnevelden, kan niet los worden gezien van een aantal andere processen zoals het opstellen van de omgevingsvisie en omgevingsplan, de PAS-afspraken en het RES-traject. Hier wordt zo veel mogelijk bij aangesloten en de planning op afgestemd.

Voor het bepalen van een kansrijke locatie zal tenminste rekening moeten worden gehouden met de effecten op geluid, slagschaduw, externe veiligheid, natuur maar ook archeologie en landschap. Daarnaast is de aanwezigheid of nog te realiseren energie infrastructuur (en capaciteit) cruciaal voor de kansen op realisatie. Het RAK vormt daarbij het uitgangspunt.

Kansrijke locaties moeten daarom nader worden bepaald. Tijdens een interne 'kaart op tafel' sessie met de drie Parkstad-Zuid gemeenten, wordt afgestemd voor welke kansrijke zoekgebieden het proces verder doorlopen wordt. Vervolgens worden deze samen met de omgeving verder gespecificeerd tijdens zogenoemde ontwerpateliers. Mede op basis van deze interne en externe input wordt een voorstel gedaan over welke locaties kansrijk zijn en hoe deze locaties ontwikkeld gaan worden. Op basis van de keuzes die worden gemaakt, worden de benodigde procedures (ruimtelijk en vergunning) in gang gezet.

## 7. Procesparticipatie

Parkstad-Zuid streeft naar zoveel mogelijk betrokkenheid van de omgeving vanaf de start van het proces, om o.a. de acceptatiegraad zo hoog mogelijk te maken. Geredeneerd vanuit de belanghebbenden is voldoende informatie over, invloed op de planvorming en realisatie van een windproject en gehoord worden cruciaal. Het project zo inrichten dat het door zo veel mogelijk betrokkenen gedragen wordt is het streven. In een zorgvuldig omgevingsproces rondom windenergieprojecten is participatie hiervoor een van de middelen.

Als fundament hiervoor maken de drie gemeenten gezamenlijk een omgevingsanalyse- en strategie. Daarin worden naast de stakeholders ook de doelen van het omgevingsmanagement, kansen, context en eventuele issues in kaart gebracht, resulterend in een omgevingsstrategie. Op basis hiervan wordt bepaald welk participatieniveau bij welke belanghebbende hoort. De visie burgerbetrokkenheid van de gemeente Heerlen is hiervoor waardevolle input.

Gedurende het proces zullen meerdere overlegmomenten met de omgeving georganiseerd worden. Gedacht wordt aan het instellen van een omgevingsadviesraad als vertegenwoordiging uit het gebied.

De eerste twee overlegmomenten met de omgeving worden als volgt vormgegeven:

- *Informatiesessie brede context*

Allereerst wordt er een brede informatiesessie voor de direct- en indirect belanghebbenden in de kansrijke gebieden georganiseerd. Tijdens deze sessie wordt informatie verstrekt met betrekking tot de bredere context: onderwerpen zoals klimaatverandering, Parijsakkoord, Klimaatakkoord, RES, PALET en het proces realisatie windenergie. Daarnaast wordt tijdens deze informatiesessie ingezoomd op het proces voor Parkstad-Zuid en een oproep gedaan voor het vormen van een meedenkgroep/ adviesraad windenergie Parkstad-Zuid die tijdens vervolgsessies (in de vorm van ontwerpateliers) als vertegenwoordigers van de belanghebbenden windenergie Parkstad-Zuid functioneren. Doel van deze meedenkgroep/ adviesraad is om de inbreng van de omgeving in het totale proces te borgen.

- *Ontwerpateliersessie*

In de ontwerpateliersessie wordt er met de kaart op tafel samen met de belanghebbenden gekeken wat de beste kansrijke locaties zijn. Om een goed beeld van de kansrijke gebieden en mogelijke locaties te geven, wordt tijdens deze sessie bijvoorbeeld de 3D-tool ingezet.

## 8. Communicatie

Communicatie ondersteunt zowel de interne processen als de contacten met de omgeving. Een communicatieplan wordt opgesteld dat past bij de gekozen omgevingsstrategie en participatieniveau van de belanghebbenden. Op korte termijn zal gestart worden met communicatie rondom de informatiebijeenkoms en ontwerpateliers. Afstemming vindt plaats tussen de communicatiedeskundigen van de drie gemeenten en Parkstad.

De communicatiedoelstellingen zijn afhankelijk van de verschillende fasen in het proces en de doelgroepen:

- Het creëren van een positieve houding bij de diverse doelgroepen voor de realisatie van windenergie.
- Uitnodigen om mee te denken in de locatiekeuze en eventuele voorwaarde.
- Inwoners stimuleren te participeren in een windenergieproject.





## 10. Organisatie

Naast de reguliere overleggen in de broedkamer en bestuurscommissie vraagt dit project de nodige inzet van de gemeenten. Voorgesteld wordt dit als volgt te organiseren:

### Gezamenlijke projectteam Parkstad-Zuid

Elke gemeente levert een inhoudelijke projectleider. Deze projectleiders vormen samen met de windcoördinator, communicatiemedewerker en programmamedewerker Parkstad organisatie het gezamenlijke projectteam. In eerste instantie overlegt dit team wekelijks. In dit overleg worden de inhoudelijke lijnen uitgezet en acties onder de gemeenten verdeeld. De projectleiders leveren een actieve bijdrage aan het gezamenlijke project en zorgen daarnaast voor de afstemming intern de eigen gemeente.

De communicatie en facilitaire ondersteuning wordt bij voorkeur centraal door één gemeente gecoördineerd. Totdat dit is ingericht, stemmen de communicatiemedewerkers van de drie gemeenten (met eventuele ondersteuning door Parkstad) gezamenlijk af over o.a. uitnodigingen, (raads)brieven, social media et cetera.

Inzet voor dit gezamenlijke projectteam wordt gevraagd voor een jaar en als volgt begroot:

Deelnemer	Inzet (in fte)
Projectleider Kerkrade	0,3
Projectleider Simpelveld	0,3
Projectleider Heerlen	0,3
Communicatie en facilitaire ondersteuning *	0,2
* Kosten worden door de drie gemeenten gezamenlijk gedekt.	
Windcoördinator	0,2
Programmamedewerker Stadsregio Parkstad	0,1

Daarnaast wordt voorzien dat voor het organiseren van bijeenkomsten, drukwerk, uitnodigingen e.d. een out of pocket budget nodig is van circa €30.000,-. Deze kosten worden als volgt verdeeld:

Deelnemer	Kosten
Gemeente Heerlen	€ 5000,-
Gemeente Kerkrade	€ 5000,-
Gemeente Simpelveld	€ 5000,-
Stadsregio Parkstad	€ 15.000,-

Interne afstemming per gemeente wordt door de inhoudelijk projectleider georganiseerd met o.a. bestuur, de beleidsafdelingen, bestuursadviseurs en juristen daar waar in het proces gewenst.

### Bestuurlijke stuurgroep

Voor het project wordt een bestuurlijke stuurgroep bestaande uit de portefeuillehouders van de drie gemeenten ingesteld. In het begin komen zij 1 keer in de maand samen, deze frequentie kan naar beneden worden bijgesteld zodra het project loopt. De stuurgroep bestaat uit:

- Charles Claessens, wethouder gemeente Heerlen
- Dion Schneider, wethouder gemeente Kerkrade
- Wiel Schleijsen, wethouder gemeente Simpelveld

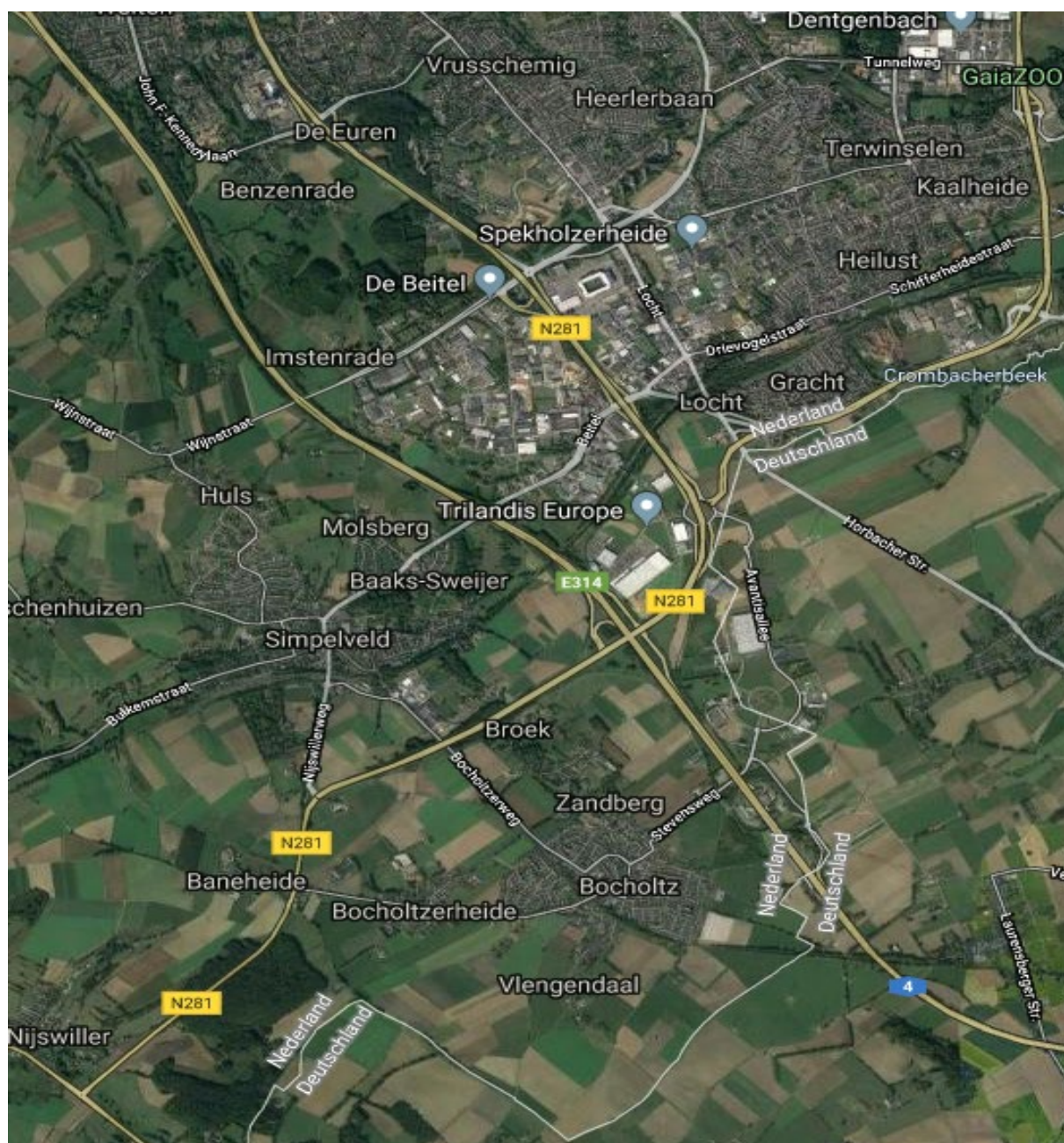
De bestuurlijke stuurgroep zorgt voor de nodige richting en keuzes in het traject en de leden initiëren de benodigde bestuurlijke besluitvorming in de eigen gemeente. Het gezamenlijk projectteam legt verantwoording af aan deze stuurgroep. Hieronder staat in figuur 1 de governance voor windenergie Parkstad-Zuid schematisch weergegeven.



Figuur 1: Governance windenergie Parkstad-Zuid

## Bijlage

### Gebiedsafbakening Parkstad-Zuid



Afbeelding 1: Gebiedsafbakening Parkstad-Zuid